

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Eläinpalkkiot ja eläinten hyvinvointikorvaus naudoille 2023

Henrika Taimiaho

Uudenmaan ELY-keskus, maaseutuyksikkö | 20.1.2023

Hyvinvointikorvauksen yleisiä ehtoja

- Hakijalla on oltava hallinnassaan **keskimäärin vähintään 15 eläinyksikköä** nautoja sitoumusvuoden aikana.
- Valittujen toimenpiteiden tukiehtoja tulee noudattaa kaikilla tilan hallinnassa olevilla eläimillä, myös toisen tilan pitopaikassa.
- Hakemukselle ilmoitettujen eläinten on oltava hakijan hallinnassa ja rekisteröity hakijan tilatunnukselle nautarekisterissä.
- Hakija ei voi valita sellaista toimenpidettä, jota tilalla ei voida toteuttaa kaikissa rakennuksissa, joissa on toimenpiteeseen kuuluvia eläimiä.

Nautojen tunnistaminen ja rekisteröinti

- Eläinrekisterien tietojen tulee olla ajantasaisia.
- Rekisteri-ilmoitukset (syntymä, osto, poisto, siirto, tuonti, vienti) tulee tehdä viimeistään 7. päivänä tapahtumasta.
- Huomioi tapahtumissa oikea päivä = tilalta lähtö- / saapumispäivä / kuolinpäivä
- Ilmoitusviiveet
 - Myöhästynyt tulo- tai poistoilmoitus aiheuttaa palkkiokelpoisen eläimen hylkäämisen eläinten hyvinvointikorvauksesta automaattisesti rekisteritietojen perusteella koko tukivuodelta.

Hyvinvointikorvauksen hakeminen

- Tukihaku sähköisesti Vipussa 9.1. – 2.2.2023.
- Hyvinvointisuunnitelma, eläinryhmäkohtainen ruokintasuunnitelma sekä rehuanalyysi palautetaan Vipussa hakemuksen liitteenä.
- Hakijan on ilmoitettava kaikki hallinnassaan oleva maatalousmaa Vipupalvelussa peltotukihaun 2023 loppuun mennessä.

Nautojen toimenpiteiden korvaustasot

Nautojen toimenpiteet	Korvaus € / ey
Nautojen hyvinvointisuunnitelma (pakollinen kaikille nautatoimenpiteitä hakeville)	18
Vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen	344
Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen	135
Nuorkarjan laidunnus	67
Emo- ja lypsylehmien laidunnus	67
Nautojen ulkoilu	33
Nautojen poikima-, hoito ja sairaskarsinat	23

Korvauksen määräytyminen ja maksaminen

- Hyvinvointikorvaus maksetaan nautatiloille toimenpidekohtaisesti **nautarekisteristä kertyvien tukikelpoisuuspäivien perusteella** laskettavan eläinryhmittäisen eläinmäärän perusteella.
- Korvaus lasketaan toimenpiteiden euromäärien ja eläinyksikkökertoimien perusteella. Vuoden 2023 hyvinvointikorvaus maksetaan kahdessa erässä. Hakijalle maksettavan hyvinvointikorvauksen määrän sitoumusvuodelta on oltava vähintään 100 euroa, jotta korvaus voidaan maksaa.

Eläinlaji	Eläinyksikköä (ey)
Yli 2-vuotiaat naudat	1,0
Vähintään 6 kk ja enintään 2 v naudat	0,6
Alle 6 kk ikäiset naudat	0,4

Nautojen hyvinvointisuunnitelma - toimenpide

- Toimenpiteen ehtoja toteutettava tilan kaikilla naudoilla sitoumuskauden alusta lähtien, **pakollinen toimenpide** tästä vuodesta alkaen.
- Hyvinvointisuunnitelma on vuosittainen toiminnan hallinta- ja kehittämissuunnitelma, joka sisältää tilakohtaisia toimia nautojen hyvinvoinnista, terveydenhoidosta ja bioturvallisuudesta.
- Lisäksi tilalla on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen voimassa oleva ruokintasuunnitelma.
- Mallipohja löytyy Ruokaviraston [sivuilta](#)

Suunnitelman sisältö:

- pitopaikan olosuhteet
- varautuminen häiriötilanteisiin
- tuotannon toteuttaminen
- eläinryhmäkohtainen voimassa oleva ruokintasuunnitelma ja rehuanalyysi sekä ilmastoystävällisen ruokinnan toteuttaminen (esim. karkearehun osuus, väkirehun lisäaineet, kasviöljyt)
- tautisuojaus
- hyvinvoinnin parantaminen
- mahdolliset havainnot ja kehittämistarpeet

Vasikoiden olosuhteiden parantaminen - toimenpide

Toteutettava kaikilla alle 6 kk ikäisillä naudoilla.

Karsina:

- Makuualue pehmeä, runsaasti kuivitettu ja kiinteäpohjainen
- Ryhmäkarsina: 2,25 m²/vasikka
- Jos yksi vasikka on emän kanssa: 10 m². Tähän pinta-alaan saa sisältyä makuualue, vasikkapiilot sekä lantakäytävät.
- Jos vasikoita on enemmän kuin yksi, tilavaatimus 10 m² + 2,25 m²/vasikka. Samassa ryhmässä olevat + 6 kk naudat: tilaa oltava lisää 10 m².
- Jos eläimet ovat ulkona esim. laitumella, myös niille tulee löytyä ehtojen mukaiset alat rakennuksista.

Ternimaito ja juottaminen:

- Maatilalla on aina oltava syntyvää vasikkaa varten pakastettua ternimaitoa tai ternimaitokorviketta tai – tehostetta.
- Ternimaidon laatu (vasta-aineet, Brix-arvo) on mitattava ennen pakastamista.
- Pakastetun ternimaidon laadusta on pidettävä kirjaa (mittaustulos, päivämäärä). Jos käytät ternimaitokorviketta tai – tehostetta, säilytä ostotosite.
- Vasikan on saatava maito tai maitojuoma imemällä nisästä tai tutista koko juottokauden ajan.

Urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen -toimenpide

Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla 6 – 18 kk ikäisillä urospuolisilla naudoilla.

Toimenpiteen ehdot:

- Jokaista nautaa kohden pinta-alaa on oltava lämminkasvattamossa vähintään 3,5 m² ja kylmäkasvattamossa vähintään 5,5 m².
- Makuualueella on oltava vähintään puolet eläinkohtaisesta vähimmäispinta-alasta.
 - Makuualue on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.
 - Rakolattiakarsinoissa makuualueella on käytettävä rakolattiapehmikkeitä, kumitettuja palkkeja tai muita lattioita pehmentäviä rakenteita.
- Urospuolista nautaa ei saa pitää kytkettynä ellei tilapäinen, perusteltu ja hyväksyttävä syy sitä edellytä.
- Eri sukupuolta olevia yli 8 kk ikäisiä nautoja, lukuun ottamatta siitossonneja, ei saa pitää samassa karsinassa. Ylämaankarjalla ikäraja on 10 kk.

Nuorkarjan laidunnus -toimenpide

- Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 6 kk ja enintään 2 v ikäisillä naaraspuolisilla naudoilla.
- Läpi vuoden ulkona kasvatettaville naudoille korvausta ei makseta, eikä myöskään jos tilalla on luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus naudoista.

Toimenpiteen ehdot:

- Toimenpiteeseen kuuluvat naudat on päästettävä laitumelle vähintään **90** päivänä.
- Laidunnuksesta on pidettävä kirjaa, josta ilmenee, mitkä eläinryhmät ovat milloinkin olleet ulkona.

© Maaseutuverkosto, kuvaaja: Martina Motzbäuchel

Emo- ja lypsylehmien laidunnus -toimenpide

© Maaseutuverkosto, kuvaaja: Yrjö Tuunanen

- Toimenpiteen ehtoja on toteutettava tilan kaikilla yli 2 v ikäisillä naaraspuolisilla naudoilla.
- Läpi vuoden ulkona kasvatettaville naudoille korvausta ei makseta, eikä myöskään jos tilalla on luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus naudoista.

Toimenpiteen ehdot:

- Toimenpiteeseen kuuluvat naudat on päästettävä laitumelle vähintään **90** päivänä.
- Laidunnuksesta on pidettävä kirjaa, josta ilmenee, mitkä eläinryhmät ovat milloinkin olleet ulkona.

Nautojen ulkoilu -toimenpide

- Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla vähintään 6 kk ikäisillä naudoilla.
 - Läpi vuoden ulkona kasvatettaville naudoille korvausta ei makseta, eikä myöskään jos tilalla on luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus naudoista.

Toimenpiteen ehdot:

- Toimenpiteeseen kuuluvat naudat on päästettävä ulkoilemaan vähintään **120** päivän aikana.
- Ulkoilusta on pidettävä kirjaa, josta ilmenee, mitkä eläinryhmät ovat milloinkin olleet ulkona.

Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat -toimenpide

Poikimattomat naudat:

- Jokaista alkavaa poikimatonta **50 naudan ryhmää** kohti on oltava vähintään yksi kiinteä tai osista koottavissa oleva erillinen karsina tai muu vastaava tila sairastunutta, hoidettavaa tai poikivaa nautaa varten.
- Ryhmä- tai yksilökarsinassa alle 12 kk ikäisillä naudoilla on oltava tilaa **vähintään 6 m² eläintä kohden** ja yli 12 kk ikäisillä naudoilla tilaa on oltava **vähintään 9 m²/eläin**.

Poikineet lypsylehmät ja emolehmmät:

- Poikineilla lypsylehmillä ja emolehmillä on oltava jokaista alkavaa **20 eläimen ryhmää** kohden vähintään yksi kiinteä tai osista koottavissa oleva erillinen karsina tai muu vastaava tila sairastunutta, hoidettavaa tai poikivaa eläintä varten.
- Ryhmä- tai yksilökarsinassa pinta-alan on oltava **vähintään 9 m² eläintä kohden**.
- Lypsylehmien koneellinen lypsäminen on oltava mahdollista.

Karsina:

- Ryhmäkarsinoissa eläinten erilleen aitaamiseen on varauduttava.
- Makuualueen on oltava kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu ja pehmeä.
- Yli 6 kk ikäisillä naudoilla voidaan käyttää myös rakolattiakarsinoita, jos niissä on makuualueella rakolattiapehmikkeitä, kumitettuja palkkeja tai muita vastaavia lattiaa pehmentäviä rakenteita.

Nautapalkkiot

Eläinpalkkioiden maksamisen yleiset edellytykset

- Tuotantosidonnaisia eläinpalkkioita maksetaan aktiiviviljelijälle.
- Ehdollisuuden vaatimukset koskevat eläinpalkkioita.
- Eläinpalkkioita maksetaan, jos tukivuonna maksettavien suorien viljelijätukien yhteismäärä on vähintään 500 €.
- Edellytyksenä on eläinten tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten noudattaminen: Nautojen tulee olla rekisteröidyissä pitopaikoissa ja eläintietojen ajan tasalla nautarekisterissä palkkiokohtaisena viitepäivänä.

Nautojen tunnistaminen ja rekisteröinti

- Eläinrekisterien tietojen tulee olla ajantasaisia.
- Rekisteri-ilmoitukset (syntymä, osto, poisto, siirto, tuonti, vienti) tulee tehdä viimeistään 7. päivänä tapahtumasta.
- Huomioi tapahtumissa oikea päivä = tilalta lähtö- / saapumispäivä / kuolinpäivä
- Ilmoitusviiveet
 - Myöhästynyt tulo- tai poistoilmoitus aiheuttaa palkkiokelpoisen eläimen hylkäämisen nautapalkkiosta automaattisesti rekisteritietojen perusteella koko tukivuodelta.

Viitepäivät 2023

- Viitepäivä koskee kaikkia nautapalkkioita vuodesta 2023 alkaen.
- Palkkiota saa ainoastaan niistä eläimistä, jotka ovat palkkiota hakevan hallinnassa viitepäivänä ja joiden tiedot ovat oikein rekisterissä viitepäivästä tuen määräytymisjakson loppuun asti.
- Viitepäivänä eläimellä on oltava eläinrekisterissä oikein:
 - Sukupuoli
 - Tulo- ja poistoilmoitukset
- Eläin on tukivuonna palkkiokelvoton, jos
 - Eläin syntyy viitepäivän jälkeen, tai
 - Eläin syntyy tai tulee tilalle ennen viitepäivää, mutta rekisteröidään eläinrekisteriin viitepäivän jälkeen, tai
 - Viitepäivänä eläimen haltijana eläinrekisterissä ollut ei ole hakenut kyseistä palkkiota
- Emo- ja lypsylehmäpalkkiossa, sonnipalkkiossa ja ulkosaariston nautapalkkiossa viitepäivä on 31.1.2023. Teurashiehoppalkkiossa viitepäivä on 10.1.2023.

Nautapalkkioiden haku 2023

- Nautapalkkiota pitää hakea vuosittain.
- Hakuaika on 9.1.-24.1.2023.
- Palkkioita voi hakea ainoastaan sähköisesti Vipu-palvelussa.
- Hakijan on ilmoitettava lisäksi hallinnassaan oleva maatalousmaa, vaikka hakija ei hakisi peltotukia.
- Ilmoitetaan peltotukihaun yhteydessä, jos hakee samalla peltotukia.
- Ilmoitetaan lomakkeella 102A, jos ei hae peltotukia ollenkaan. Lomake jätettävä peltotukien hakuaikana.

Nautapalkkiot eri tukialueilla

	AB Manner- Suomi €/eläin	Manner- Ahvenanmaa €/eläin	AB-alueen ulkosaaristo €/eläin	C-alue €/eläin
Emo- ja lypsylehmäpalkkio	660	750		
Sonnipalkkio	500	500		140
Ulkosaariston nautapalkkio			1250	
Teurashiehoppapalkkio	280	280	280	

Nautapalkkion maksaminen

- Nautaeläinpalkkiot maksetaan **rekisteriperusteisesti**. Palkkiota maksetaan kaikista tukiehdot täyttävistä eläimistä.
- Palkkiokelpoisuuspäivien perusteella maksetaan emo- ja lypsylehmäpalkkio ja ulkosaariston nautapalkkio.
- Sonnipalkkion määrä määräytyy sonneista, jotka ovat olleet tukivuonna tilallasi yhtäjaksoisesti vähintään 60 vuorokautta sen jälkeen, kun ikävaatimus 11 kuukautta on täyttynyt.
- Teurashiehopalkkio määräytyy tukivuonna teurastetuista teurashiehoista, jotka ovat olleet tilallasi tukivuonna yhtäjaksoisesti vähintään 10 vuorokautta ennen teurastusta.

Maksuaikataulu

- Nautapalkkiot maksetaan kahdessa erässä:
 - Ensimmäinen erä voidaan maksaa aikaisintaan 1.12.2023 alkaen. Se lasketaan 1.2.–15.9.2023 nautarekisteriin kertyneiden palkkiokelpoisuuspäivien tai tilallapitoajan perusteella.
 - Palkkion toinen erä maksetaan viimeistään seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, kun koko tukivuoden lopulliset eläinmäärät ovat tiedossa ja valvonnat on suoritettu. Teurashiehopalkkio maksetaan kokonaisuudessaan toisessa erässä.
- Sonnipalkkio:
 - ensimmäisessä erässä maksetaan palkkio sonneista, joiden tilallapitoaika on täyttynyt viimeistään 15.9.2023.
 - Toisessa erässä maksetaan palkkio sonneista, joiden tilallapitoaika on täyttynyt viimeistään 31.12.2023.
- Vuoden 2023 nautapalkkiot maksetaan viimeistään 30.6.2024.

Emo- ja lypsylehmäpalkkion tukiehdot

	Poikiminen	Tavanomainen tuotantotapa
Palkkiokelpoinen lypsylehmä	Poikinut vähintään kerran tukivuonna tai sitä edeltäneinä kahtena vuonna	Maatila toimittaa maitoa tai maidosta jalostettuja tuotteita myyntiin tai myy nautaeläimiä eloon tai teuraaksi ja muutoinkin noudattaa tavanomaista tuotantotapaa
Palkkiokelpoinen emolehmä	Poikinut vähintään kerran tukivuonna tai sitä edeltäneinä kahtena vuonna	Ks. edellä

- Tukialueet: Manner-Suomen tukialueen AB ja Manner-Ahvenanmaa

Tilan palkkiokelpoiset sekä mahdollisesti palkkiokelpoiset emo- ja lypsylehmät on oltava merkitty ja rekisteröity eläinrekisterissä emo- ja lypsylehmäpalkkiota hakevan tilatunnukselle viitepäivänä **31.1.2023**.

- Lypsy- ja emolehmä on mahdollisesti palkkiokelpoinen, jos se on syntynyt viimeistään 28.2.2022
- Samasta eläimestä voidaan maksaa palkkiota usealle tuenhakijalle palkkiokelpoisuuspäivien perusteella

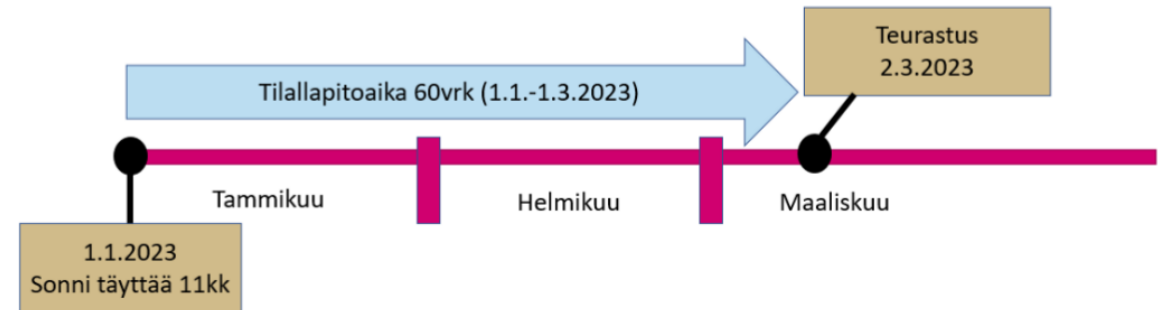
Sonnipalkkion tukiehdot

	Ikä	Tilallapitoaika	Tavanomainen tuotanto
Palkkiokelpoinen sonni	Vähintään 11 kk ikäinen	Sonni on ollut vuonna 2023 maatilalla yhtäjaksoisesti vähintään 60 vuorokautta sen jälkeen, kun ikävaatimus on täyttynyt	Maatila myy sonneja eloon tai teuraaksi ja muutoinkin noudattaa tavanomaista tuotantotapaa

- Sonnipalkkiota voidaan maksaa vain kerran eläimen elinaikana. Sonnipalkkio maksetaan nautarekisterin perusteella ensimmäiselle tuenhakijalle, jolla tukiehdot täyttyvät.
- Tukialueet: Manner-Suomen tukialueen AB, Manner-Ahvenanmaa ja tukialue C

Tilallapitoaika ja viitepäivä

- Sonnin on oltava tukivuonna maatilalla yhtäjaksoisesti vähintään 60 vuorokautta sen jälkeen, kun ikävaatimus on täyttynyt.
- Tilallapitoaika alkaa
 - Tukivuonna 1.1. jos sonni on aikaisemmin täyttänyt 11 kuukautta, tai
 - Siitä päivästä, kun sonni täyttää 11 kuukautta, tai
 - Siitä päivästä, kun 11 kuukautta täyttänyt sonni siirtyy tilalle.
- Tilallapitoajan jälkeen sonnin voi poistaa.
 - Palkkiota ei makseta, jos tilallapitoaika ei täyty.
- Tilan palkkiokelpoiset sekä mahdollisesti palkkiokelpoiset sonnit on oltava merkitty ja rekisteröity eläinrekisterissä sonnipalkkioita hakevan tilatunnukselle **viitepäivänä 31.1.2023**.
- Sonnipalkkiossa sonni on mahdollisesti palkkiokelpoinen, jos se on syntynyt viimeistään 2.12.2022.

Ulkosaariston nautapalkkion tukiehdot ja viitepäivä

- Tilan palkkiokelpoiset sekä mahdollisesti palkkiokelpoiset lypsylehmät, emolehmät ja sonnit on oltava merkitty ja rekisteröity ulkosaariston nautapalkkioita hakevan tilatunnukseksi **viitepäivänä 31.1.2023**.
- Lypsy- ja emolehmä on mahdollisesti palkkiokelpoinen, jos se on syntynyt viimeistään 28.2.2022.
- Ulkosaaristossa sonni on mahdollisesti palkkiokelpoinen, jos se on syntynyt viimeistään 31.12.2022.

	Poikiminen	Ikä
Palkkiokelpoinen lypsylehmä	Poikinut vähintään kerran tukivuonna tai sitä edeltäneinä kahtena vuonna	Ei ikävaatimusta
Palkkiokelpoinen emolehmä	Poikinut vähintään kerran tukivuonna tai sitä edeltäneinä kahtena vuonna	Ei ikävaatimusta
Palkkiokelpoinen sonni	-	Vähintään 12 kk ikäinen

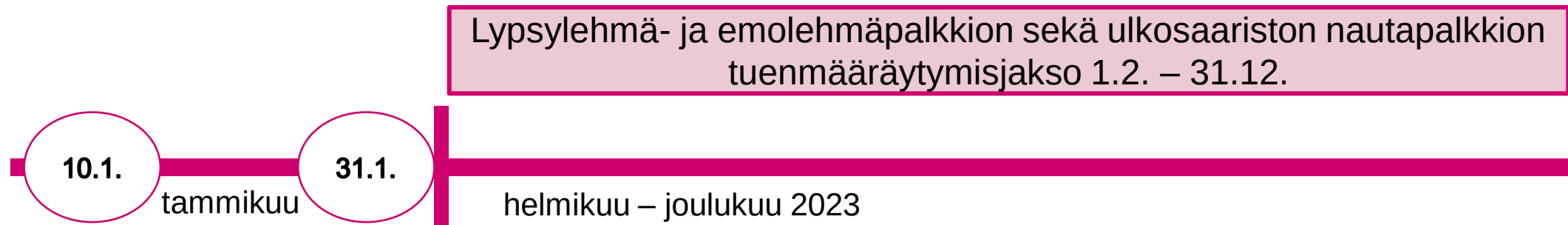
Teurashiehon tukiehdot ja viitepäivä

	Ikä	Ruhopaino	Muu ehto
Palkkio-kelpoinen teurashieho	Enintään 4 v ikäinen	Vähintään 170 kg	Poikimaton

- Teurashiehon on oltava tukivuonna tilan **hallinnassa yhtäjaksoisesti vähintään 10 vuorokautta** ennen teurastusta, jotta voi saada teurashiehopalkkion.
- Palkkio maksetaan viimeiselle tuenhakijalle, jolla tukiehdot täyttyvät.
- Tilallapitoaika voi alkaa ennen teurashiehon viitepäivää heti tukivuoden alusta.
- Tilan mahdollisesti palkkiokelpoiset teurashiehot on oltava merkitty ja rekisteröity teurashiehopalkkioita hakevan tilatunnukselle **viitepäivänä 10.1.2023**.
- Teurashieho on mahdollisesti palkkiokelpoinen, jos se on syntynyt aikaisintaan 11.1.2019 ja viimeistään 31.12.2022.

Nautapalkkioiden viitepäivät

- Teurashiehojen viitepäivä on 10.1.
- Lypsylehmien, emolehmien ja sonnien viitepäivä on 31.1.

Yhteenveto nautapalkkiosta, mikä muuttuu 2023?

	2022	2023
Käyttötapa	Tukiehto	Ei ole tukiehto
Rotu	Tukiehto	Ei ole tukiehto
Teurashieho	Oltava hallinnassa yhtäjaksoisesti vähintään 60 vrk teurastusta edeltävien 90 vrk aikana	Eläimen on oltava tukivuonna yhtäjaksoisesti tilalla vähintään 10 vrk ennen teurastusta
Viitepäivä	Lypsylehmä-, emolehmä-, emolehmähieho-, saaristohiehopalkkiossa	Emo- ja lypsylehmäpalkkiossa, sonnipalkkiossa ja ulkosaariston nautapalkkiossa 31.1. Teurashiehopalkkiossa 10.1.
Viitepäivä lukitsee	Eläimen tiedot nautarekisterissä: Tulo- ja poistoilmoitukset, rotu, sukupuoli, käyttötapa, toimenpiteen ja tukialueen, missä eläimestä saa palkkiota	Eläimen tiedot nautarekisteristä: tulo- ja poistoilmoitukset, sukupuoli ja toimenpiteen
Palkkion maksaminen	Maksetaan viimeiselle tuenhakijalle, jolla tukiehdot täyttyvät tukivuonna	Sonnipalkkio maksetaan ensimmäiselle tuenhakijalle, jolla tukiehdot täyttyvät Emo- ja lypsylehmäpalkkiossa sekä ulkosaariston nautapalkkiossa voidaan samasta eläimestä maksaa palkkiota usealle tuenhakijalle tukikelpoisuuspäivien perusteella Teurashiehopalkkiossa maksetaan viimeiselle tuenhakijalle, jolla tukiehdot täyttyvät
Emolehmähieho	Maksetaan palkkiota	Ei makseta palkkiota

Eläinvalvojen yhteystiedot

Uudenmaan ELY-keskus:

Henrika Taimiaho, 050 380 7625

Cecilia Avén, 050 396 7495

Elina Tasanko, 050 334 3153

Varsinais-Suomen ELY-keskus:

Henna Ekman, 050 380 7131

Sanna Lempiäinen, 050 396 0559

Beda Öhman, 050 396 1340

Anniina Kivistö, 050 395 5146

Satakunnan ELY-keskus:

Mari Roslund, 050 396 7647

Simo Kamppi, 044 712 4082

Sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Kiitos!

Henrika Taimiaho

Uudenmaan ELY-keskus, maaseutuyksikkö | 20.1.2023

